Väljaandja:	Energeetika- ja keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.11.2026
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 29.10.2026, 17

Tuuleenergia edendamise toetuse taotlemise tingimused ja kord

Vastu võetud 28.10.2026 nr 82

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse§ 161 lõike 3 ja § 182[1] lõike 5 ning riigieelarve seaduse§ 50 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesoleva määrusega kehtestatakse tuuleenergia edendamiseks kohaliku omavalitsuse üksusele (edaspidi *KOV*) toetuse taotlemise, kasutamise, maksmise ning tagasinõudmise tingimused ja kord.

(2) Määruse eesmärk on toetada Eesti energiamajanduse arengukavas ENMAK 2035 seatud sihte, soodustada tuuleenergia kasutuselevõttu ja riigi taastuvenergia eesmärgi täitmist ning toetada atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõikes 4 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguse teket piiravate kliima- ja energiaeesmärkide saavutamist, sealhulgas panustada energiatõhususe ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise ning kliimamuutuste mõjuga kohanemise eesmärkidesse.

§ 2. Toetatavad tegevused

(1) Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõikes 1 nimetatud vahenditest toetatavad tegevused on:
1) KOVile kuuluva hoone energiatõhususe parandamine, sealhulgas hoone soojustamine, küttesüsteemi, ventilatsioonisüsteemi, jahutussüsteemi või valgustuse uuendamine ning hoone energiakasutuse juhtimiseks vajalike seadmete paigaldamine;
2) KOVile kuuluva hoone energiatarbimise vähendamiseks taastuvenergia tootmisseadme, energiasalvesti või tarbimise juhtimise lahenduse paigaldamine;
3) KOVile kuuluva ja kasutuses oleva hoone või hooneosa ehitamine, kui uus hoone vastab energiatõhususe miinimumnõuetele ja KOVile kuuluvas või kasutuses olevatest hoonetest arvatakse avaliku sektori kasutusest välja energiatõhususe miinimumnõuetele mittevastav hoone või hooneosa;
4) KOVile kuuluva energiatõhusama transporditaristu arendamine, sealhulgas kergliiklustee rajamine või ühistranspordi energiatarbimist vähendava lahenduse kasutuselevõtt;
5) KOVile kuuluva taristu kliimakindluse suurendamine, sealhulgas sademevee ärajuhtimise või viivitamise lahenduse rajamine, veevarustuse või kanalisatsiooni rekonstrueerimine, üleujutusohu vähendamine, kuumasaarte mõju leevendamine;
6) KOVi energiavarustuse toimepidevuse suurendamine, sealhulgas varutoite, energiasalvestuse, lokaalse taastuvenergia tootmise või kriisiolukorras toimiva energiavarustuse lahenduse rajamine avaliku teenuse osutamiseks vajalikus hoones või rajatises;
7) nutika energiajuhtimise lahenduse kasutuselevõtt, sealhulgas hooneautomaatika, energiaseire, tarbimise juhtimise või kaugloetavate mõõteseadmete paigaldamine KOVile kuuluvas hoones või taristus;
8) KOVi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele suunatud projekti omafinantseeringu katmine.

(2) Riigieelarve seaduse § 50 lõike 3 alusel toetatavad tegevused on:
1) KOVile kuuluva haridus-, kultuuri-, spordi-, noorsootöö-, sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenuste osutamiseks vajaliku hoone või rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või laiendamine;
2) KOVile kuuluva kogukonnakeskuse, kultuuri-, spordi- ja vaba aja veetmise objekti rajamine või rekonstrueerimine;
3) kohaliku tee, tänava, KOVile kuuluva parkla, väljaku, silla ja muu avaliku taristu rajamine või rekonstrueerimine;
4) KOVile kuuluva pargi, puhkeala, mängu- ja spordiväljaku rajamine või parendamine;
5) kohalike avalike teenuste osutamiseks vajaliku sõiduki soetamine;
6) ühisveevärgi või -kanalisatsiooni rajamine või rekonstrueerimine;
7) muud investeeringud KOV taristusse, mis parandavad kohalike elanike elukeskkonda, avalike teenuste kvaliteeti või kogukonna heaolu ning mis ei ole seotud majandustegevuse toetamisega või millel puudub piiriülene mõju.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel rahastatakse üksnes tegevusi, mida ei ole võimalik toetada atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõikes 1 nimetatud vahenditest.

(4) Toetust antakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuste elluviimiseks projekti põhiselt.

(5) Toetuse andmise tulemusnäitajaks on:
1) käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuse tulemusel valminud investeeringu objektide arv või elluviidud tegevus ja
2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuse tulemusel kasvuhoonegaaside heite vähenemine, energiasääst või kasutuselevõetud taastuvenergia kogus.

(6) Käesoleva määruse alusel toetatavate tegevuste rahastamisel ei anta riigiabi.

§ 3. Toetuse taotlemise üldtingimused

(1) Toetuse taotlemise õigus on KOVil, kes on kehtestanud elektrituulikute rajamist võimaldava detailplaneeringu või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (edaspidi *planeeringu*).

(2) KOVil on õigustaotleda toetust järgmiselt:
1) käesoleva määruse § 2 lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimiseks, kui üks või mitu alates 1. jaanuarist 2025. a kehtestatud detailplaneeringut või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut kokku näevad ette KOVi territooriumil vähemalt viie elektrituuliku rajamise võimaluse;
2) lisaks punktis 1 sätestatule käesoleva määruse § 2 lõikes 2 nimetatud tegevuste elluviimiseks, kui üks või mitu alates 1. jaanuarist 2027. a kehtestatud detailplaneeringut või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut kokku näevad ette KOVi territooriumil vähemalt viie elektrituuliku rajamise võimaluse.

(3) KOVil, kes on saanud käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 1 või 2 alusel toetust ja kes asub planeeringut ellu viima, on õigustaotleda lisatoetust.

(4) Planeeringu elluviimisele asumine käesoleva määruse tähenduses on vähemalt ühele vähemalt nelja megavatise nimivõimsusega elektrituulikule ehitusloa andmine.

(5) Toetuse või lisatoetuse taotlemisel esitab taotleja taotletava toetuse summa ulatuses toetatavate tegevuste kirjelduse ja nende kulude eelarve.

§ 4. Toetuse ja lisatoetuse suurus ning abikõlblikud kulud

(1) Toetuse suurus on 70 000 eurot planeeringus ette nähtud iga elektrituuliku kohta, aga mitte enam kui 2 500 000 eurot ühe KOVi kohta.

(2) Lisatoetuse suurus on 12 000 eurot megavati kohta iga vähemalt nelja megavatise nimivõimsusega elektrituulikule ehitusloa andmisel, aga mitte enam kui 2 500 000 eurot ühe KOVi kohta.

(3) Toetuse ja lisatoetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblikest kuludest on 100 protsenti.

(4) Projekti abikõlblikkuse periood määratakse taotluse rahuldamise otsuses arvestusega, et see algab mitte varem kui 1. jaanuaril 2027. a ja lõpeb mitte hiljem kui 31. oktoobril 2030. a.

(5) Abikõlblike kulude hulka võib arvata ainult need kulud, mis on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil.

(6) Abikõlblikud on järgmised käesoleva määruse § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud piirsummadele ja taotluse rahuldamise otsusele:
1) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtava investeeringu kulu;
2) investeeringuga seotud seadistamise kulu;
3) projekteerimise kulu juhul, kui projekteerimisele järgneb koostatud projekti alusel ehitamine;
4) ehitamise kulu, sealhulgas ehitusmaterjalide, ehitustööde, kasutusest välja langeva materjali lammutamise ja lammutusjäätmete käitlemise kulu;
5) omandatud asja või teenuse maksumus;
6) omanikujärelevalve tegemise kulu;
7) energiaauditi ja ekspertiisi kulud.

(7) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:
1) kinnisvara ostmise või rentimise kulu;
2) personali- ja projektijuhtimise kulud;
3) üld- ja tegevuskulud;
4) muu projektiga mitteseotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu või ebaoluline kulu.

(8) Kulu on tekkinud, kui kulu aluseks olev töö on tehtud, asi kätte saadud või teenus osutatud ja kulu tekkimist saab tõendada dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandmise-vastuvõtmise akti või muu sellesisulise kinnitusega.

§ 5. Taotlusvoor

(1) Toetuse taotlusi ja lisatoetuse taotlusi võtab vastu, menetleb ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).

(2) Toetust ja lisatoetust antakse jooksva taotlusvooru kaudu. Taotlusi menetletakse nende laekumise järjekorras ning rahuldatakse nõuetele vastavaks tunnistamise järjekorras kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kinnitab käskkirjaga käesoleva määruse § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud eri rahastusallikatest toetatavate tegevuste jaoks eraldi taotlusvoorud ja nende eelarvete mahud.

(4) Teave taotlusvooru eelarve ning avamise aja kohta avaldatakse hiljemalt seitse kalendripäeva enne taotluste vastuvõtmise algust KIKi veebilehel.

(5) KIK sulgeb taotlusvooru selle eelarve ammendumisel või 31. oktoobril 2028. a. Taotlusvooru sulgemisest teatatakse KIKi veebilehel.

§ 6. Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

(1) Toetust ja lisatoetust võib taotleda kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) KOV võib projekti elluviimisse kaasata partnerina KOVi valitseva mõju all oleva üksuse, kes osaleb projekti tegevuste elluviimises ja kelle tegevuste kulusid kaetakse toetusest.

(3) Toetust ja lisatoetust võib taotleda, kui taotleja ega partner ei ole sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud. Kui taotleja või partner on projekti tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu või muu välisabi vahenditest, esitab taotleja sellekohase teabe.

(4) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:
1) taotluse esitamisel lähtutakse e-toetuse keskkonnas oleva taotlusvormi andmeväljadest ja taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad andmeväljad peavad olema korrektselt täidetud;
2) taotluses esitatud andmed, sealhulgas taotlusele lisatavad dokumendid, peavad olema täielikud ja õiged;
3) taotlus peab olema allkirjastatud taotleja esindusõigusliku isiku poolt.

(5) Toetuse taotlus peab sisaldama järgmisi kinnitusi, andmeid või dokumente:
1) taotleja ja partneri kaasamisel partneri nime, aadressi ja registrikoodi;
2) projekti nime;
3) taotletava toetuse suurust;
4) planeeringus näidatud võimalike elektrituulikute arvu;
5) andmeid kehtestatud planeeringu kohta planeerimisseaduse § 4^1alusel loodud planeeringute andmekogus;
6) projekti tulemust koos saavutatavate tulemusnäitajatega;
7) projekti kulude loetelu, sealhulgas asjakohasel juhul kulude jaotus käesoleva määruse § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuste vahel, ning kalkulatsiooni või hinnapakkumust, mis selgitab ja tõendab projekti eelarve kujunemist;
8) kinnitust, et toetust ei taotleta tegevuseks, mis on majandustegevus või millel on piiriülene mõju.

(6) Lisatoetuse taotlus peab sisaldama järgmisi kinnitusi, andmeid või dokumente:
1) taotleja ja partneri kaasamisel partneri nime, aadressi ja registrikoodi;
2) projekti nime;
3) taotletava lisatoetuse suurust;
4) andmeid antud ehitusloa või ehituslubade kohta ehitusseadustiku § 58 lõike 2 alusel loodud ehitisregistris;
5) ehitusloa saanud elektrituulikute arvu, võimsust ning taotlusega hõlmatud koguvõimsust;
6) projekti tulemust koos saavutatavate tulemusnäitajatega;
7) projekti kulude loetelu, sealhulgas asjakohasel juhul kulude jaotus käesoleva määruse § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuste vahel, ning kalkulatsiooni või hinnapakkumusi, mis selgitab ja tõendab projekti eelarve kujunemist;
8) kinnitust, et toetust ei taotleta tegevuseks, mis on majandustegevus või millel on piiriülene mõju.

§ 7. Taotluse menetlemine

(1) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ning taotleja ja partneri kaasamisel partneri nõuetele vastavuse kontrollist ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(2) KIK võib anda taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks taotlejale kuni 10 tööpäeva pikkuse tähtaja. KIK võib põhjendatud juhtudel tähtaega pikendada.

(3) KIK võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.

(4) KIK kontrollib taotluse menetlemisel, kas toetus või lisatoetus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 mõistes riigiabi toetuse saajale, partnerile või mõnele teisele lõppkasusaajale. Kui toetus või lisatoetus vastab riigiabi tunnustele, jäetakse taotlus vastavas osas rahuldamata.

(5) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 30 päeva jooksul taotluse esitamisest. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb taotlusest puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra.

§ 8. Taotluse rahuldamine või rahuldamata jätmine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamise otsuse, kui on täidetud kõik käesolevas määruses taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatud nõuded ning taotlusvooru eelarve võimaldab taotluse rahuldada.

(2) Kui taotluse täies mahus rahuldamine ei ole võimalik taotlusvooru eelarve ammendumise tõttu, rahuldatakse taotlus taotlusvooru vaba eelarve ulatuses osaliselt ja toetuse või lisatoetuse saaja võib taotluse rahastamata osas esitada taotluse järgmisse taotlusvooru selle avamisel.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:
1) projekti nimetus;
2) toetuse saaja ja partneri kaasamisel partneri nimi, õigused ja kohustused;
3) toetuse või lisatoetuse summa;
4) toetuse väljamaksmise tingimused ja kord;
5) toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmisega seotud tingimused ja kord;
6) saavutatav tulemusnäitaja;
7) otsuse muutmise tingimused.

(4) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:
1) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
2) taotleja või taotlus ei vasta kasvõi ühele käesolevas määruses esitatud nõudele;
3) taotluses näidatud tuulikupositsioone või lisatoetuse taotluses näidatud ehitusloaga seotud megavatte arvestades on juba käesoleva määruse alusel toetust eraldatud;
4) taotleja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid;
5) taotlusvooru eelarve ammendumise tõttu ei ole võimalik taotlust rahuldada.

§ 9. Toetuse ja lisatoetuse väljamaksmine

(1) Toetuse ja lisatoetuse väljamaksmise aluseks on toetatava tegevuse elluviimisel tekkinud abikõlblikud kulud.

(2) Toetuse või lisatoetuse saaja esitab väljamakse saamiseks maksetaotluse e-toetuse keskkonna vahendusel ja lisab sellele järgmised andmed ja dokumendid:
1) hankeleping, kui see ei ole KIK-ile riigihangete registris kättesaadavaks tehtud;
2) maksetaotluse aluseks oleva tegevuse elluviimiseks tehtud kulusid tõendavad dokumendid;
3) arve tasumist tõendav dokument;
4) raamatupidamises vara kajastamist tõendav dokument;
5) üleandmist ja vastuvõtmist tõendavad dokumendid.

(3) KIK kontrollib maksetaotluse saamisel, kas:
1) maksetaotluses esitatud tegevused vastavad käesoleva määruse eesmärkidele ja §-s 2 nimetatud toetatavate tegevuste loetelule;
2) kuludokumendid vastavad nõuetele;
3) kuludokumentides esitatud andmed on kooskõlas taotluse või lisatoetuse taotluse rahuldamise otsusega.

(4) Kui toetuse või lisatoetuse saaja on esitanud sellekohase maksetaotluse, maksab KIK toetuse välja otse partnerile, tarnijale või töövõtjale. Tarnijale või töövõtjale maksmiseks lisatakse maksetaotlusele käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud dokumendid.

(5) KIK maksab toetuse või lisatoetuse välja maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide alusel 30 kalendripäeva jooksul toetuse saaja poolt maksetaotluse esitamisest arvates.

(6) Kui maksetaotluses ilmneb puudusi, mida on võimalik määratud tähtaja jooksul kõrvaldada, määrab KIK puuduste kõrvaldamiseks kuni kümne tööpäevase tähtaja, ja menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse või lisatoetuse saajal puuduse kõrvaldamiseks.

(7) Maksetaotlus tuleb esitada hiljemalt 30. novembril 2030. a.

§ 10. Toetuse või lisatoetuse saaja kohustused

(1) Toetuse või lisatoetuse saaja kohustub:

1) teavitama KIKi viivitamata planeeringu kehtestamise või ehitusloa andmise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistamisest või selle tühisuse tuvastamisest;
2) teavitama KIKi viivitamata planeeringu kehtestamise või ehitusloa andmise otsuse muutmisest;
3) täitma käesoleva määruse § 2 lõikes 1 nimetatud tegevuste rahastamisel Vabariigi Valitsuse 04.11.2016. a määruse nr 121 „Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise enampakkumisel saadud tulu kasutamise, aruandluse ja teavitamise üldtingimused“ § 7^1sätestatud teavitamisnõudeid;
4) alustama projekti tegevustega kuue kuu jooksul taotluse rahuldamise otsuse saamisest arvates;
5) esitama 30 kalendripäeva jooksul pärast projekti tegevuste lõppu e-toetuse keskkonna kaudu projekti lõpparuande;
6) tagama toetatava tegevuse elluviimise käigus soetatud või parendatud põhivara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt viie aasta jooksul KIKi lõppmakse tegemisest arvates.

(2) Projekti lõpparuandes kajastatakse vähemalt järgmine teave:
1) projekti nimi ja number ning toetuse saaja nimi;
2) projekti tegevuste elluviimise tulemused, sealhulgas käesoleva määruse paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud tegevuse toetamisel andmed, mille alusel arvestab KIK elluviidud tegevuse hinnangulise mõju kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemisele, taastuvenergia kasutuselevõtu suurendamisele või energiasäästule;
3) andmed projekti elluviimisel läbi viidud riigihangete ja tehtud tööde kohta;
4) toetuse või lisatoetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta.

(3) Kui toetuse või lisatoetuse saaja ei jõua projekti tegevusi lõpetada ja tulemusi saavutada abikõlblikkuse perioodil, on tal õigus projekti tegevused omavahenditest rahastades ellu viia ja tulemusnäitajad saavutada kuni 31. oktoobrini 2032. a.

§ 11. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ning toetuse ja lisatoetuse tagasinõudmine

(1) KIK võib toetuse või lisatoetuse saaja avalduse alusel või enda algatusel taotluse rahuldamise otsust põhjendatud juhul muuta.

(2) KIK nõuab makstud toetuse või lisatoetuse osaliselt või täielikult tagasi, kui:
1) toetuse või lisatoetuse saaja rikub käesolevas määruses sätestatud kohustusi ja sellel on mõju kulu abikõlblikkusele;
2) toetuse või lisatoetuse saaja tunnistab toetuse või lisatoetuse saamise aluseks oleva haldusakti vähem kui nelja aasta jooksul haldusakti andmisest arvates kehtetuks või teeb selle muutmise otsuse, mille tulemusel ei ole enam käesolevas määruses sätestatud nõuded täidetud;
3) toetuse või lisatoetuse saaja on esitanud taotlemisel ebaõigeid andmeid või ebaõiget teavet või varjanud andmeid või teavet;
4) projekti elluviimisel on esinenud pettus, korruptsioon või huvide konflikt.

(3) Tagasinõude täitmise tähtaeg on 60 päeva alates tagasinõude otsuse tegemisest.

Erkki Keldo
Energeetika- ja keskkonnaminister

Marten Kokk
Kantsler